

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

DOMOVA MLÁDEŽE

na období školních roků
2024-2026

Strakonice 2024

Obsah

1	Úvod	3
2	Identifikační údaje školy a domova mládeže	4
3	Charakteristika domova mládeže a školní jídelny.....	5
4	Charakteristika vzdělávání v domově mládeže.....	7
4.1	Cíle vzdělávání	8
4.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	15
4.3	Formy a metody vzdělávání.....	17
4.4	Obsah vzdělávání.....	19
4.5	Průřezová témata	21
4.6	Časový plán vzdělávání.....	23
5	Podmínky přijímání uchazečů k ubytování v domově mládeže.....	23
6	Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	25
7	Materiální podmínky vzdělávání.....	27
8	Personální podmínky vzdělávání.....	28
9	Ekonomické podmínky vzdělávání.....	29
10	Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární prevence	29
11	Spolupráce se sociálními partnery	33
12	Závěrečná ustanovení	34

1 Úvod

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) je dle § 3 až 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon), povinný pedagogický dokument, který byl vytvořen za společné účasti vedení školy, pedagogických pracovníků domova mládeže a vedením školní jídelny (dále jen DM).

ŠVP Je vydáván na čtyřleté období a je určen pro potřebu:

- vedení školy
- vedení DM
- vychovatele DM
- nepedagogické pracovníky DM
- ubytované a stravované žáky středních škol v DM
- ubytované a stravované studenty vyšších odborných škol v DM
- pedagogické a nepedagogické pracovníky školy
- školskou radu
- rodiče ubytovaných a stravovaných žáků středních škol v DM
- veřejnost
- kontrolní orgány
- zřizovatele.

Přílohy ŠVP DM:

- Vnitřní řád domova mládeže
- Provozní řád domova mládeže
- Ubytovací řád domova mládeže
- Provozní řád školní jídelny.

Poznámka:

- Pro školské zařízení a tedy i pro domov mládeže a školní jídelnu není a nebude MŠMT vydán žádný rámcový vzdělávací program. Pro každé školské zařízení je vytvořen vlastní ŠVP, který se stává dle § 28, odst. 1, písmeno d) školského zákona závazným pedagogickým dokumentem pro uvedené školské zařízení případně školu, jejíž je součástí.
- ŠVP je na základě ustanovení §3, písmeno a) zákona č. 121/2000 Sb. Sb., o právu autorském (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyloučen z ochrany práva autorského.

2 Identifikační údaje školy a domova mládeže

Identifikační údaje organizace

Název organizace: Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Střední odborná škola řemesel a služeb, Strakonice, Zvolenská 934

Právní forma organizace: Příspěvková organizace

Sídlo organizace: Zvolenská 934, Strakonice, 38601

IČ a DIČ organizace: 72549581, CZ 72549581

Ředitel organizace: Ing. Miloslav Pileček

Telefon: 383 411 611

Webové stránky školy: www.ssst.cz

Adresa Domova mládeže při SOŠ: Zvolenská 37, Strakonice, 38601

Telefon: 730 518 178

Adresa Domova mládeže při SPŠ: Plánkova 1132, Strakonice, 38601

Telefon: 732 403 839

Hlavní činnost: domov mládeže zajišťuje žákům a studentům celodenní výchovu, ubytování a stravování

Kapacita:

Domov mládeže Zvolenská 90 ubytovaných, Domov mládeže Plánkova 136 ubytovaných,

3 Charakteristika domova mládeže

Poloha Domovů mládeže při VOŠ, SPŠ a SOŠ Strakonice

Budova Domova mládeže **Zvolenská** se nachází v okrajové části Strakonice, blízko sportovní haly a fotbalového hřiště, cca 10 minut od centra města, zastávka autobusů městské hromadné dopravy v dohledu areálu.

Budova Domova mládeže **Plánkova** se nachází v lokalitě městské části Strakonice, u městského parku Rennerovy sady, cca 5 minut od centra města, zastávka autobusů městské hromadné dopravy v dohledu areálu.

Školské služby:

Domov mládeže poskytuje školské služby ubytování a stravování pro žáky vlastní školy i ostatních středních škol a pro studenty vyšších odborných škol strakonického regionu. Součástí ubytování je výchova a vzdělávání, které vedou k plnohodnotnému využívání volného času podporou volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání.

Ubytování:

Ubytování pro žáky je zajištěno ve dvoulůžkových pokojích. Na DMZ jsou toalety a sprchy umístěny na chodbách, na DMP je koupelna součástí pokoje. Na každém patře mají ubytování k dispozici společenskou místnost s TV, kuchyňku s lednicí a varnou konvicí.

Pro volnočasové aktivity mají žáci k dispozici stolní fotbal, stůl na stolní tenis, kulečnický, klavír, čajovnu, posilovnu, saunu a venkovní hřiště.

Stravování:

Celodenní školní stravování je zajištěno ve školní jídelně s vlastním stravovacím zařízením.

Organizace domova mládeže:

Domov mládeže organizuje zejména přípravu na vyučování a nabízí žákům volnočasové aktivity. Základní jednotkou výchovně vzdělávací činnosti v domově mládeže je výchovná skupina. Každou skupinu vede jeden vychovatel. Žáci a studenti se ubytovávají v pokojích odděleně podle pohlaví. Pro žáky se zdravotním postižením je poskytováno ubytování v nižších patrech. Výhledově bude vybudován bezbariérový přístup do domova mládeže.

Počet výchovných skupin je dán aktuálním počtem zapsaných žáků k ubytování vždy k začátku školního roku. Maximální počet žáků a studentů ve skupině je dán vyhláškou č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Každou skupinu vede jedna kvalifikovaná vychovatelka, práci vychovatelek řídí zástupce ředitele pro DM. Noční službu vychovatelka zabezpečuje sloužící vychovatelka.

Provoz domova mládeže je zajištěn od 17 hodin v neděli do 14 hodin v pátek.

Pedagogická dokumentace:

Pedagogická dokumentace vychází z platné legislativy a zahrnuje:

Pedagogickou dokumentaci zařízení

- Školní vzdělávací program Domova mládeže a školní jídelny
- Roční plán činnosti
- Měsíční plán činnosti
- Deník výchovné skupiny
- Denní záznamy výchovné práce

Pedagogickou dokumentaci žáka/studenta

- Osobní spis žáka/studenta
- Přihláška žáka/studenta do domova mládeže
- Rozhodnutí ředitele o umístění žáka do domova mládeže
- Přihláška žáka/studenta ke stravování

V pedagogické dokumentaci jsou vedeny jen osobní údaje dle § 28, odstavce 3 školského zákona. Používání a uchování osobních údajů z pedagogické dokumentace pro účely domova mládeže je v souladu s ustanovením zákona č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů a dle vnitřních směrnic školy. Údaje jsou získávány z přihlášek k ubytování podaných vždy pro daný školní rok.

V evidenci ubytovaných jsou obsaženy tyto údaje:

- Jméno a příjmení žáka/studenta
- Zákonní zástupci žáka
- Trvale bydliště žáka/studenta

4 Charakteristika vzdělávání v domově mládeže

Školní vzdělávací program domova mládeže je definován v § 5 školského zákona. Účel domova mládeže je definován v § 2) vyhlášky MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Školní vzdělávací program domova mládeže vychází ze zásad a cílů vzdělávání stanovených v § 2) školského zákona. Základním kritériem jeho hodnocení je potom zejména účinnost podpory osobnosti žáka a studenta a dosahování cílů vzdělávání ze strany domova mládeže. Školní vzdělávací program domova mládeže odpovídá podmínkám, za kterých byly domov mládeže a školní jídelna zařazeny do školského rejstříku.

Domov mládeže naší školy poskytuje žákům vlastní střední školy, ostatních středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost středních škol a vyšší odborné školy a zajišťuje těmto žákům stravování. Domov mládeže vede žáky a studenty k plnohodnotnému využívání volného času formou zájmových činností a rozvíjí tak jejich klíčové kompetence a funkční gramotnost.

Základní podmínky pro uskutečnění ŠVP domova mládeže

Školní vzdělávací program pro domov mládeže dle § 5) odstavce 2) školského zákona dále popisuje materiální, personální a ekonomické podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, za nichž se vzdělávání v domově mládeže uskutečňuje. Podkladem pro jejich stanovení je platná školská legislativa a konkrétní požadavky vyplývající z cílů a obsahu vzdělávání. Tyto podmínky jsou nezbytnými podmínkami vzdělávání. Příznivé prostředí je jedním ze základů pro vzdělávání a motivaci k učení jako celoživotní nezbytnosti. Pouze jejich ucelený soubor umožní úspěšnou realizaci ŠVP domova mládeže a dosažení stanovených cílů a výsledků vzdělávání.

ŠVP domova mládeže navozuje i spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Domov mládeže se zaměří na konstruktivní dialog s rodiči (třídní schůzky, webové stránky školy, telefon, e-mail atd.), na včasné projednání všech výchovných problémů a všech příznaků, které by naznačovaly, že se žák necítí v domově mládeže dobře a bezpečně. Cílem přístupu rodičů i domova mládeže k této problematice by měl být „spokojený a slušný žák“. Žák musí cítit, že domov mládeže i rodiče jsou ve shodě a že ho všemožně podporují v jeho úsilí a učení.

4.1 Cíle vzdělávání

Cíle vzdělávání jsou společenské požadavky na celkový vzdělanostní a osobnostní rozvoj žáků. Vymezuje strategie výchovy a výuky, výstupy a výsledky vzdělávání. Vytýčení a formulování cílů usnadňuje volbu efektivních výchovných a vzdělávacích strategií a prostředků k jejich dosažení. Jasná formulace cíle vzdělávání je také základním předpokladem pro jeho pozdější hodnocení (zda bylo cíle vzdělávání dosaženo).

Srozumitelně formulovaný cíl ve zveřejněném ŠVP plní i motivační a informační roli pro žáky, studenty, zákonné zástupce atd.

Zásady a cíle vzdělávání jsou definovány v § 2) školského zákona.

Zásady vzdělávání

- a) rovný přístup každého občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického a sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana,
- b) zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,
- c) vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita a důstojnost všech účastníků vzdělávání,
- d) bezplatné základní a střední vzdělávání občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí,
- e) svobodné šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,
- f) zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširší uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod,
- g) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy,
- h) možnosti každého vzdělávat se po celou dobu života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání.

Obecné cíle vzdělávání

- a) rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výběr povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života,
- b) získávání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,
- c) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,
- d) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,
- e) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,
- f) poznávání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,

- g) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházejících ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

Obecné cíle vzdělávání domova mládeže

- a) harmonický rozvoj osobnosti žáků a studentů,
- b) podpora a rozvoj jejich učení a poznávání,
- c) podpora kritického myšlení,
- d) osvojení základních hodnot demokratické společnosti,
- e) získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost, která komunikuje s ostatními a působí na své okolí,
- f) podpora přípravy na vyučování,
- g) rozvoj verbální a neverbální komunikace,
- h) schopnost týmové práce atd.
- i) výchova k smysluplnému využívání volného času,
 - zájmová činnost,
 - dostatek námětů pro naplňování volného času v nabídce volnočasových aktivit,
 - zaměření výchovně vzdělávacích projektů.

Hodnocení cílů výchovného a vzdělávacího působení:

- smysluplnost (mají skutečný význam pro žáky a jejich osobní rozvoj),
- hodnotitelnost (lze poznat, zda výsledky odpovídají záměru),
- akceptovatelnost (přijatelné pro jednotlivce, skupinu a okolí),
- reálnost (jsou reálně uskutečnitelné a dosažitelné),
- termínovatelnost (jsou proveditelné ve vymezeném čase).

Pedagogické působení a podpora žáků v domově mládeže směřuje k tomu, aby žáci byli v domově mládeže spokojeni, cítili se bezpečně, byli úspěšní a slušní a vybaveni klíčovými kompetencemi a funkční gramotností (čtenářská, mediální, informační, finanční gramotnost atd.).

Cíle středního odborného vzdělávání

Cíle středního vzdělávání vychází z celoživotně pojatého a na principu znalostní společnosti vybudovaného konceptu vzdělávání, ve kterém je vzdělávání cestou i nástrojem rozvoje lidské osobnosti. Teoretickým východiskem cílů středního vzdělávání je koncept čtyř cílů vzdělávání pro 21. století (viz Učení je skryté bohatství, UNESCO „Vzdělávání pro 21. století“, PF UK, Praha 1997). V souladu s tím je obecným cílem středního vzdělávání (i odborného) připravit žáka na úspěšný, smysluplný a odpovědný osobní, občanský i pracovní život v podmínkách měnícího se světa. Na školní vzdělávání navazuje celoživotní vzdělávání. Jedná se tak o permanentní proces učení. Při výchovně vzdělávací činnosti, jejím obsahovém strukturování a jednotlivých aktivitách se vychází ze čtyř základních pilířů učení:

A. Učit se poznávat, tj. rozvinout dovednosti potřebné k učení:

- získávat vědomosti, dovednosti potřebné k učení,
- prohloubit poznatky o světě,
- učit se objevovat nové poznatky,
- rozvoj základních myšlenkových operací, paměti, schopnosti koncentrace,
- řešit problémy,
- rozvoj dovedností k celoživotnímu učení atd.

B. Učit se pracovat a jednat

- učit se „jak na to“, to je naučit se tvořivě zasahovat,
- naučit se aktivně a tvořivě zasahovat do prostředí, které žáky obklopuje,
- rozvoj aktivního přístupu žáků k pracovnímu životu a profesní kariéře, včetně schopnosti
- přizpůsobit se změnám na trhu práce,
- učit se zodpovědnému přístupu žáků k samostatné i týmové práci, učit se komunikovat,
- učit se správně odhadnout své schopnosti a možnosti,
- rozvoj dovedností vyjednávat, diskutovat o případném kompromisu, k obhájení svého stanoviska i přejímání stanoviska jiných,
- získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život atd.

C. učit se být tj. rozumět vlastní osobnosti

- rozumět vlastní osobnosti a jejímu utváření,
- jednat v souladu s obecně přijímanými morálními hodnotami,
- jednat s osobní zodpovědností, sebehodnocením a sebereflexí,
- rozvíjet tělesné a duševní schopnosti a dovednosti,
- utvářet a kultivovat svobodné, kritické a nezávislé myšlení, úsudek a rozhodování,
- přijímání odpovědnosti žáků za vlastní jednání a chování,
- kultivovat a rozvíjet emoční prožívání (empatii), včetně prožívání a vnímání estetického,
- rozvíjet kreativitu,
- rozvíjet volní vlastnosti,
- rozvíjet specifické vlastnosti a nadání žáků,
- budovat hodnotový systém,
- chránit zdraví a vést zdravý životní styl apod.

D. Učit se žít společně tj. učit se žít s ostatními

- učit se žít s ostatními a spolupracovat s nimi,
- pracovat jako člen týmu (kolektivu),
- podílet se na životě společnosti a nalézt v ní své místo,

- respektovat lidský život a jeho trvání jako nejvyšší hodnotu
- vytvářet úctu k živé i neživé přírodě, vést k ochraně a zlepšování životního prostředí
- ve vztahu k jiným lidem se oprostít od předsudků, xenofobie, intolerance, rasismu, agresivního jednání, nacionalismu, náboženské a jiné nesnášenlivosti,
- osvojit si pravidla slušného chování a chovat se v souladu s morálními zásadami a právními normami
- rozvíjet komunikativní dovednosti potřebné pro život pracovní, rodinný a společenský
- rozvíjet porozumění s jinými lidmi
- rozvíjet poznání, že všichni máme práva, ale i povinnosti atd.

Klíčové kompetence

Vzdělávání směřuje v souladu s cíli středního i odborného vzdělávání k osvojení klíčových kompetencí a odborných kompetencí. Součástí vzdělávání je i vzdělávací a výchovná činnost domova mládeže. Vytvoření kompetencí je cílem vzdělávání, kompetence není jen osvojení poznatků a dovedností, ale také vytvoření způsobilostí potřebných pro život nebo výkon povolání (schopnosti, znalosti, dovednosti, postoje a hodnotové orientace). Formálně se dělí na klíčové kompetence a odborné kompetence.

Klíčové kompetence jsou integrované vzdělávací cíle zahrnující soubor vědomostí, praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů a hodnotových orientací, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti, pracovní uplatnění a celoživotní vzdělávání. Klíčové kompetence jsou univerzálně použitelné, jsou to soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných postupů (výsledků vzdělávání) a lze je chápat jako integrované dílčí vzdělávací cíle. Představují soubor znalostí rozvinutých do schopností a ověřených dovednostmi, které jedinec využívá v praxi, projevujících se v postojích a hodnotových orientacích. Nabytí klíčových kompetencí se promítá do produktivity práce, zaměstnanosti, rychlé rekvalifikaci a v konkurenceschopnosti na evropském trhu práce.

Komplexní výchovně vzdělávací působení znamená, že jednou činností se rozvíjí a upevňuje pravděpodobně více klíčových kompetencí, a proto nebudou u každé jednotlivé činnosti (aktivity) zmíněné v ŠVP formulovány konkrétní klíčové kompetence. Budou však uváděny ty aktivity, které jsou pro rozvoj klíčových kompetencí prioritní.

Ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže není závazným cílem pedagogického procesu klíčové kompetence naplnit (naučit), pouze je posilovat a rozvíjet. V neformálním a informálním vzdělávání nejsou stanovené vzdělávací standardy, ale vzdělávání je založeno na zájmech jedince, na neformálním působení pedagogického pracovníka – vychovatele. Výsledky jsou proto obtížně hodnotitelné. V domově mládeže je klíčovou osobností ve výchově, kromě rodičů, vychovatel. Vychovatelé vychází ze schopností žáků, které se snaží

rozvinout do vědomostí a dovedností, ústících v určité postoje a hodnotové orientace, tzv. klíčové kompetence.

Vychovatel je žákům průvodcem na cestě vzděláváním, inspiruje je a také zaručuje určitá pravidla a řád. Jeho úkolem je nabízet žákům bohatý a pestrý program, podporovat jejich tvořivost a aktivitu a respektovat jejich individualitu. Je nutné neustále usilovat o harmonizaci mezilidských vztahů v celém domově mládeže i ve výchovné skupině, zaměřit se na slušné chování žáků, rozvíjet jejich samostatnost, schopnost kooperace a týmové práce, vést žáky k pozitivnímu myšlení. Organizovat co největší počet volnočasových aktivit jako prevenci sociálně patologických jevů. V rámci možností preventivně předcházet kázeňským problémům, popřípadě včas informovat zákonné zástupce o závažnějších přestupcích či o celkovém zhoršení chování žáků.

Žádoucí je podporovat žáky v učení, v účasti v různých soutěžích, vést je k ekologickému myšlení (separace odpadu), pořádat různé sportovní turnaje, v návaznosti na získané školní znalosti pomáhat a vést žáky v jejich dalším rozvoji (např. vyhledáváním dalších informací, zpracováním vzdělávacích projektů), snažit se zapojit žáky do života a chodu domova mládeže, do žákovské samosprávy, a tak celkově rozvíjet mimoškolní činnost žáků. Vzájemná spolupráce vychovatelů se zákonnými zástupci a pedagogickými pracovníky škol, ze kterých jsou ubytovaní žáci, musí být samozřejmostí.

1. Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby se žáci a následně absolventi efektivně učili, vyhodnocovali dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovali potřeby a cíle dalšího vzdělávání, to znamená, že by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení,
- vytvořit si vhodný studijní režim a studijní podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (studijní a analytické čtení),
- vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotní,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (výklad, přednášku, proslov, prezentaci),
- pořizovat si poznámky z mluveného projevu, textu atd.,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje,
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a přijímat hodnocení výsledků
- svého učení od jiných lidí, odhalovat příčiny školní neúspěšnosti,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání atd.

2. Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli schopni soustavně řešit běžné problémy (pracovní i osobní), to znamená, že by měli:

- porozumět zadání úkolu a určit problém, umět řešit problém, navrhnout způsob řešení a zdůvodnit jej,

- uplatňovat při řešení problému metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- rozlišovat správné a nesprávné řešení problému a nést odpovědnost za následky řešení, netrvat jen na jednom řešení,
- učit se být flexibilní,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro řešení problému,
- využívání zkušeností a vědomostí,
- spolupracovat při řešení problému v týmu,
- nevyhýbat se problémům atd.

3. Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli schopni:

- správně se vyjadřovat v písemné a ústní formě a v různých pracovních, učebních a životních situacích,
- rozvíjet bohatou slovní zásobu,
- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a v projevech mluvených i psaných se vhodně prezentovat, posilovat sebedůvěru,
- umět nejen mluvit, ale i naslouchat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně, souvisle a jazykově správně a kultivovaně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, mít právo vyjádřit svůj názor,
- vyjadřovat se a vystupovat dle zásad kultury projevu a chování,
- ovládat verbální i neverbální komunikaci,
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro pracovní i životní uplatnění,
- dosáhnout jazykové způsobilosti pro odbornou kvalifikaci (rozumět běžné odborné terminologii),
- mediálně komunikovat atd.

4. Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli schopni:

- stanovit si své cíle osobního rozvoje v oblasti pracovní i zájmové,
- pečovat o své zdraví,
- přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů,
- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti,
- přebírat odpovědnost za své chování a jednání,
- stanovovat si cíle a priority podle svých schopností, pracovní a zájmové orientace a životních podmínek,
- učit se plánovat,
- adekvátně přijímat radu i kritiku,
- kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- schopnost prosadit se, ale i podřídit se skupině,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a negativních závislostí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky, pozitivně je ovlivňovat,
- - řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní,

- - pracovat a jednat v týmu,
- - přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- - přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům,
- - nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem,
- - vytvořit si reálnou představu o sobě samém atd.

5. Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi uznávali hodnoty a postoje demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, to znamená, že by měli být schopni:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně ve vlastním zájmu i v zájmu veřejném,
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popřípadě jejich kulturní specifika),
- vystupovat proti nesnášenlivosti, rasismu, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami slušného chování,
- přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- v rámci plurality a multikulturního soužití si uvědomovat vlastní kulturu a národní identitu, být tolerantní,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění v České republice i ve světě,
- chápat význam životního prostředí a jednat v duchu udržitelného rozvoje, chránit přírodní prostředí,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při ochraně života a zdraví ostatních,
- rozpoznat násilí, dbát na vlastní a skupinovou bezpečnost,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat tradice a hodnoty regionální, národní, evropské i světové kultury a mít k nim pozitivní vztah atd

6. Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli schopni:

- optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro uplatnění na trhu práce a pro rozvoj profesní kariéry,
- mít odpovědný postoj k vlastnímu profesnímu vzdělávání,
- uvědomovat si význam celoživotního učení,
- reagovat na měnící se pracovní podmínky,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách na trhu práce,
- využívat poradenských služeb ze světa práce i vzdělávání,
- vhodně komunikovat se zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle,
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- rozumět podstatě a principům podnikání,
- mít představu o právních, ekonomických, administrativních a etických aspektech soukromého podnikání,

- vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti atd.

7. Kompetence pracovat s informačními a komunikační technologiemi (dále jen ICT)

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli schopni:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky ICT,
- pracovat s běžným programovým vybavením,
- komunikovat elektronickou poštou,
- získávat informace z Internetu,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů a z různých médií (tištěných, elektronických, video a audiovizuálních),
- posuzovat rozdílnou věrohodnost informačních zdrojů,
- kriticky přistupovat k získaným informacím,
- být mediálně gramotní atd.

8. Kompetence k trávení volného času

Obecné cíle vzdělávání jsou doplněny o cíle specifické, to je vychovávat žáky ke smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky a absolventy dostatkem námětů pro naplňování volného času.

Žáci a absolventi by měli být schopni:

- účelně a smysluplně trávit volný čas,
- orientovat se v možnostech a nabídce smysluplného trávení volného času,
- vybrat si zájmové činnosti dle svých osobních dispozic a zájmů,
- rozvíjet své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech,
- rozvíjet schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresu či jednostranné zátěže ze školního vzdělávání, následně ze zátěže pracovní,
- schopnost odmítnout nabídky nevhodného trávení volného času,
- dodržovat zásady fair play,
- prostřednictvím volnočasových aktivit posilovat a rozvíjet klíčové kompetence atd.

4.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie (VVS) jsou společné postupy na úrovni školy i školského zařízení uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola a školské zařízení cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence.

Výchovná práce v domově mládeže má svá specifika a liší se od vzdělávání ve škole.

Při tvorbě ŠVP domova mládeže a při jeho následné implementaci jsou zohledňovány tato specifika a budeme vycházet zejména z požadavků pedagogiky volného času, které představují výchovné a vzdělávací strategie i pro domov mládeže.

Hlavní výchovnou a vzdělávací strategií v domově mládeže je akceptování pedagogiky volného času. Důležitou výchovnou a vzdělávací strategií je, že vychovatelé převzou odpovědnost za úspěšné vytváření pozitivního klimatu v domově mládeže i ve svých výchovných skupinách, za prevenci rizikových projevů chování žáků a za všestrannou podporu žáků v učení. Jako další důležitou strategií je vlastní hodnocení domova mládeže, neustálé zlepšování podmínek a spolupráce se zákonnými zástupci žáků a se sociálními partnery.

požadavek dobrovolnosti

- žák se může a nemusí zúčastnit plánovaných volnočasových aktivit (volný čas je oblast svobodné volby),

požadavek pedagogického ovlivňování volného času

- pedagog má povinnost volný čas ovlivňovat formou nabídky a motivace. Aktivity pedagog nabízí, ale i ovlivňuje, aby např. nevznikla závislost na PC a Internetu na úkor poskytovaných aktivit,

požadavek vyzdvihování kladných rysů osobnosti

- - pedagog má povinnost chválit, vyzdvihovat a hodnotit žáky vzhledem k jejich možnostem,
- momentálnímu stavu,
- vyjadřuje-li pedagog nesouhlas, musí se vztahovat k momentální činnosti, říci jasně, za co
- přesně je žák pokárán,

požadavek přiměřenosti:

- plánované a navozované činnosti (aktivity) musí být přiměřené věku, pohlaví a zájmu žáků,

požadavek zajímavosti (atraktivita) a zájmovosti:

- pedagog musí žáky vhodně motivovat a činnost zajímavě rozvíjet, musí být průvodcem žáků po zájmových činnostech, ale nevnucuje se,

požadavek citovosti a citlivosti:

- zájmové aktivity by měly přinášet pozitivní emoce a hodnocení činnosti žáků by mělo být citlivé,

požadavek prostoru k seberealizaci:

- pedagog dbá na to, aby se žák v dané činnosti mohl realizovat a měl pocit úspěšnosti,
- - pedagog volí aktivity tak, aby se v nich uplatnili a byli i přiměřeně úspěšní všichni žáci.

Základním prostředkem výchovné činnosti je zážitek (prožitek) žáků, který obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Důležité je i pozitivní klima, kultura a atmosféra domova mládeže.

4.3 Formy a metody vzdělávání

Formy výchovné činnosti v domově mládeže

- plánování a příprava výchovné činnosti a aktivity,

- kolektivní působení,
- individuální působení,
- individuální pohovory,
- průběžné neformální působení vychovatele,
- pravidelné aktivity – studijní klid, zájmové útvary, pravidelné akce zájmových útvarů,
- příležitostné aktivity – jednorázové akce, exkurze, výlety, turnaje, besedy, soutěže,
- spontánní aktivity – využití sportovišť, Internet, kulturní akce ve městě atd.

Metody výchovné činnosti v domově mládeže

- motivace a aktivizace žáků,
- rozhovor, řízený rozhovor,
- přednáška a beseda,
- diskuze, řízená diskuze, panelová diskuze,
- trénink dovednosti,
- modelová situace,
- případová studie,
- žákovský projekt,
- dotazníky,
- ankety,
- monitorování sociálního klimatu a kultury školy a domova mládeže,
- monitorování a hodnocení výsledků vzdělávání (úspěšnost žáků, zapojení do aktivit a projektů apod.) atd.

V domově mládeže dále plní vychovatel stálé úkoly, což je průběžná výchovná činnost (kontrola pořádku a úklidu, dodržování školního řádu školy, včetně vnitřního a provozního řádu domova mládeže, dohled na dodržování a naplňování studijního klidu, pomoc a podpora při přípravě na vyučování, zprostředkování vzájemné pomoci spolužáků apod.).

Žákovské projekty

K získání a rozvíjení klíčových kompetencí žáků by měly přispívat různé moderní vyučovací metody, postupy, formy a pomůcky. Za velmi účinnou metodu lze pokládat žákovský projekt a jeho následná obhajoba. ICT podporované, projektově orientované vzdělávání je stále populárnější metodou, při které se žáci učí prostřednictvím konkrétní práce a pedagogové působí spíše jako poradci a partneři žáků.

Význam realizace žákovského projektu:

- jedna z možností jak rozvíjet žákovské kompetence,
- umožňuje učit žáky metody poznávání,

- podporuje celoživotní vzdělávání,
- má silný motivační charakter,
- spojuje poznání s prožitkem,
- působí pozitivně na utváření osobnosti žáka,
- pomáhá realizovat potřeby a zájmy žáků,
- rozvíjí kompetence žáků,
- reguluje proces učení,
- zvyšuje motivaci k učení,
- orientuje se na prezentaci výsledků,
- umožňuje realizovat týmovou práci atd

Žákovský projekt je činnost, při které si žáci sami organizují práci při řešení určitého problému. Při realizaci projektu řeší individuálně nebo skupinově problémové situace (navazují kontakty s úřady, firmami, získávají informace v knihovně, na Internetu, z médií, zpracovávají dokumentaci, navrhují a realizují výrobky atd.).

Účelem žákovských projektů je využití získaných vědomostí a dovedností v praxi. Při práci na projektu by neměli všichni žáci dělat všechno, ale měli by společnou práci obohatit individuálním přínosem.

Žákovský projekt může být součástí výuky, ale i souviset s mimoškolní činností.

Dle délky lze rozdělit žákovské projekty na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé a z hlediska rozsahu na projekty v rámci školy, města, regionu, republiky, případně i žákovské projekty mezinárodní. Vlastní realizace žákovského projektu probíhá v etapách, kterými jsou příprava zahájení, realizace, ukončení a vyhodnocení.

Žákovský projekt a ŠVP domova mládeže

Žákovský projekt má vždy praktický smysl a cíl. Podporuje samostatnost žáků a jejich spolupráci. Vede k aplikaci vědomostí a dovedností při realizaci plánovaných aktivit projektu.

Způsob rozvoje funkční gramotnosti a klíčových kompetencí, včetně zařazení žákovských projektů do ŠVP domova mládeže by neměly být formální, ale skutečně přispívat ke splnění cílů vzdělávání.

Funkční gramotnost – základní znalosti, dovednosti a postoje v oblastech:

- čtenářská gramotnost,
- informační gramotnost,
- mediální gramotnost,
- přírodovědná gramotnost,
- matematická gramotnost,
- sociální gramotnost,
- finanční gramotnost atd.

Funkční gramotnost je projev dosažené úrovně klíčových kompetencí žáků, jejich schopnosti participovat na světě informací a ovlivňuje jejich schopnost se efektivně učit, a to i v rámci celoživotního učení. Rovnost ve vzdělání se týká nejen dostupnosti vzdělání, ale i vybavení žáků klíčovými kompetencemi pro celoživotní učení. Klíčové kompetence jsou multifunkční, nejsou izolované a lze je získat jen jako výsledek vzdělávání. Proto musí k jejich utváření a rozvíjení směřovat celý obsah vzdělávání, aktivity a činnosti, které ve škole a ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže probíhají.

Moderní technologie vzdělávání – moderní prostředky ICT, multimédia, e-learning atd., se postupně stanou, v závislosti na finančních zdrojích, přirozenou součástí vzdělávání ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže. Finančními zdroji pro pořízení ICT technologií mohou být i vzdělávací projekty a sponzoring. Cílem v této oblasti je modernizace vybavení domova mládeže těmito technologiemi tak, aby vybavenost mohla být srovnatelná často s osobním vybavením žáků v jejich rodinách.

4.4 Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání je v ŠVP chápán jako prostředek k dosažení a rozvíjení kompetencí žáka a studenta. Zahrnuje poznatky, dovednosti a hodnoty z různých oblastí vzdělávání (např. komunikativní, osobnostní, společenské, profesní, informativní atd.). Obsah vzdělávání je soubor požadovaných (předpokládaných) výsledků vzdělávání a jim odpovídajícího učiva.

Obsah vzdělávání se v ŠVP domova mládeže a ve výchově mimo vyučování strukturuje na vzdělávací oblasti:

- jazykové vzdělávání a komunikace (český jazyk, cizí jazyky),
- společenskovední vzdělávání,
- přírodovědné a matematické vzdělávání,
- estetické vzdělávání,
- vzdělávání pro zdraví,
- vzdělávání v ICT,
- odborné vzdělávání (včetně ekonomického vzdělávání).

Jazykové vzdělávání a komunikace (český jazyk, cizí jazyky)

Cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační kompetence žáků a naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení, k přijímání, sdělování a výměně informací na základě jazykových a slohových znalostí. Rozvíjí také sociální kompetence žáků. K dosažení tohoto cíle přispívá i estetické vzdělávání, které prohlubuje jazykové znalosti a kultivuje jazykový projev žáků. Vzdělávání v cizím jazyce se podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti.

Společenskovední vzdělávání

Cílem společenskovedního vzdělávání je připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti, směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, aby

byli slušní, zodpovědní a jednali pro veřejný zájem, učí je poznávat vlastní identitu, kriticky myslet a rozumět světu, ve kterém žijí. Společenskovědní vzdělávání přispívá ke kultivaci historického, politického, sociálního, právního a ekonomického vědomí žáků a k posilování jejich mediální a finanční gramotnosti.

Přírodovědné a matematické vzdělávání

Cílem přírodovědného vzdělávání je naučit žáky využívat přírodovědné poznatky v pracovním i osobním životě. Přírodovědné vzdělávání přispívá k pochopení přírodních jevů (matematické, fyzikální, chemické, biologické a environmentální vzdělávání).

Estetické vzdělávání

Cílem estetického vzdělávání je utvářet kladný vztah žáků k materiálním a duchovním hodnotám a snažit se přispívat k jejich tvorbě i ochraně. Systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti manipulaci a netoleranci. Podílí se na rozvoji sociálních kompetencí žáků a přispívá k jazykovému vzdělávání (kultivuje jazykový projev žáků). Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci uplatňovali ve svém životě estetická kritéria, chápali umění jako specifickou výpověď o skutečnosti, jeho významu pro člověka, správně formulovali a vyjadřovali své názory, byli tolerantní, získali přehled o kulturním dění, podporovali hodnoty regionální, národní, evropské i světové kultury, uvědomovali si vliv médií.

Vzdělávání pro zdraví

Cílem vzdělávání pro zdraví je vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k péči o zdraví a bezpečnost, podpořit jejich chování a postoje ke zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví. Důraz je kladen na výchovu proti závislostem (alkohol, tabákové výrobky, drogy, hrací automaty, počítačové hry atd.), na výchovu ke zdravému životnímu stylu (životní prostředí, výživa, hygiena, pohybové aktivity, mezilidské vztahy) a k odpovědnému přístupu k sexu. Vzdělávání směřuje k tomu, aby si žáci vážili zdraví (tělesné i duševní), chápali, jak působí životní prostředí na zdraví člověka, znali prostředky, jak chránit své zdraví (zvyšovat tělesnou zdatnost, kultivovat pohybový projev, vyrovnávat jednostrannou tělesnou a duševní zátěž, pociťovat radost z prováděné sportovní činnosti), využívat pohybových činností a soutěží dle zásad fair play, kontrolovat a ovládat své jednání, chovat se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a preferovat pravidelné pohybové aktivity v denním režimu. Oblast vzdělávání zahrnuje také ochranu člověka za mimořádných událostí. Tělesná výchova je realizována ve vyučovacím předmětu a při mimoškolní činnosti (sportovní kurzy, sportovní dny, zájmové útvary, soutěže, turistika atd.).

Vzdělávání v ICT

Cílem vzdělávání v ICT je naučit žáky pracovat s prostředky ICT a pracovat s informacemi. Žáci porozumí principům ICT, naučí se na uživatelské úrovni používat operační systém, kancelářský software, Internet atd.

Vzhledem ke zvláštnostem práce v domově mládeže a výchově mimo vyučování není ale toto členění vzdělávacích oblastí a činností závazné. Při strukturování vzdělávacích aktivit lze také např. vycházet ze čtyř základních pilířů učení nebo z průřezových témat. Ve školním vzdělávacím programu domova mládeže je zachován kurikulární přístup a u jednotlivých konkrétních aktivit je důležité, aby se doplňovaly, vzájemně na sebe navazovaly a navzovaly u žáků odpovídající zážitky i poznání a pomáhaly upevňovat, posilovat a rozvíjet žádoucí klíčové kompetence. Jednotlivé aktivity a akce nejsou samoučelné a osamocené, ale tvoří vnitřně propojený celek a vedou k posilování klíčových kompetencí žáků.

4.5 Průřezová témata

Průřezová témata jsou společensky důležité oblasti vzdělávání, které pro svůj význam pro dnešní absolventy a společnost prostupují celým kurikulem, s čímž souvisí jejich zařazení ŠVP. Záměrem je, aby průřezová témata podpořila rozvoj osobnosti žáků a jejich společensky žádoucí návyky, postoje a způsoby jednání. Podporují i rozvoj klíčových kompetencí. Navazují na obsah vzdělávání, vzájemně se s ním doplňují. Průřezová témata se týkají všech oblastí výuky i mimoškolních činností. Lze je aplikovat formou projektového učení (vzdělávacích a žákovských projektů). Do ŠVP jsou zařazena všechna průřezová témata středního vzdělávání:

1. Občan v demokratické společnosti

- vytvoření demokratického prostředí ve třídě, škole, výchovné skupině, v domově mládeže (klíma školy),
- rozvoj sociálních a osobnostních kompetencí, pozitivní hodnotové orientace žáků, aktivity a angažovanosti,
- posilování mediální gramotnosti žáků (školní časopis atd.),
- podpora multikulturní výchovy a evropské dimenze vzdělávání,
- formování demokratických postojů žáků a jejich „žebříček hodnot“ atd.

2. Člověk a svět práce

- poznatky a dovednosti související s uplatňováním ve světě práce,
- poznatky o pracovním právu,
- orientace v celoživotním učení a sebevzdělávání,
- reálné posuzování svých schopností a možnosti pracovního uplatnění,
- význam profesní mobility a rekvalifikace.

3. Člověk a životní prostředí

- pochopení zásadního významu přírody a životního prostředí pro člověka,
- povědomí o základních ekologických zákonitostech a negativních dopadech působení člověka
- na přírodu a životní prostředí,
- budování postojů a hodnotových orientací žáků pro udržitelný rozvoj,
- uplatňování zdravého životního stylu.

4. Informační a komunikační technologie

- efektivní využívání prostředků ICT v každodenním životě,
- využívání prostředků ICT k získávání informací,
- využívání prostředky ICT pro potřeby oboru a k výkonu povolání,
- využívat prostředky ICT pro potřeby osobního života.

5. Metody a formy realizace průřezových témat:

- besedy,
- diskuze,
- řešení modelových situací,
- exkurze,
- žákovské projekty
- zájmová a mimoškolní činnost apod.

4.6 Časový plán vzdělávání

ŠVP domova mládeže není ročním plánem, ale má širší časový záběr a obsahuje činnosti alespoň na dobu středního vzdělávání, ukončené maturitní zkouškou. ŠVP domova mládeže je tedy koncipován na dobu čtyř let (školní rok 2018/2019 až školní rok 2021/2022). Na ŠVP navazuje roční plán činnosti domova mládeže a jeho konkretizace v měsíčních plánech činnosti domova mládeže.

Roční plán činnosti domova mládeže je koncipován vždy na jeden školní rok a obsahuje koncepci činnosti domova mládeže jen s orientačním časovým určením jednotlivých činností. Roční plán činnosti schvaluje ředitel školy.

V měsíčních plánech domova mládeže jsou uváděny konkrétní akce ve vazbě na konkrétní termíny, nikoliv dlouhodobé průběžné činnosti realizované vychovateli. Měsíční plán schvaluje pracovník vedení školy odpovědný za domov mládeže.

Režim dne je součástí vnitřního řádu domova mládeže a jeho obsahem je časové určení pravidelných činností žáků, tj. doba určená k odpočinku, trávení volného času a přípravě na vyučování.

Rozvrh služeb vychovatelů je zpracováván zástupcem ředitele pro DM na celý školní rok.

Podmínky přijímání uchazečů k ubytování v domově mládeže

Podmínky pro přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání v domově mládeže jsou legislativně dány školským zákonem a vyhláškou MŠMT ČR č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Umístování žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol je dáno § 4, odstavci 1, 2, 3 a 4 této vyhlášky. Občané České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie mají rovný přístup ke vzdělávání bez jakékoliv diskriminace.

Ubytování v domově mládeže

Do domova mládeže jsou přijímáni žáci středních škol a studenti vyšších odborných škol (chlapci i dívky) na základě podání přihlášky do domova mládeže v termínu stanoveném ředitelem školy. V případě volné kapacity lze přijmout žáka k ubytování v domově mládeže i po uvedeném termínu. V domově mládeže je umožněno ubytování i vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných žáků podle příslušných právních předpisů v souladu s technickými podmínkami domova mládeže a speciálními potřebami žáka.

O umístění žáka či studenta do domova mládeže vždy na období jednoho školního roku rozhoduje ředitel školy. Rozhodnutí je zasíláno písemně na adresu žadatele. Kritéria přijetí jsou obsažena v Ubytovacím řádu domova mládeže. Při rozhodnutí o umístění se přihlíží k včasnosti podání přihlášky, ke vzdálenosti místa bydliště, dopravní obslužnosti z místa jejich bydliště, sociálním poměrům žáků a zdravotnímu stavu. Na ubytování v domově mládeže není právní nárok.

O umístění žáka či studenta do domova mládeže vždy na období jednoho školního roku rozhoduje ředitel školy. Rozhodnutí je zasíláno písemně na adresu žadatele. Kritéria přijetí jsou obsažena v Ubytovacím řádu domova mládeže. Při rozhodnutí o umístění se přihlíží k včasnosti

podání přihlášky, ke vzdálenosti místa bydliště, dopravní obslužnosti z místa jejich bydliště, sociálním poměrům žáků a zdravotnímu stavu. Na ubytování v domově mládeže není právní nárok.

Podmínky pro přijetí do domova mládeže jsou v dostatečném předstihu zveřejňovány na webových stránkách školy a v informačním letáku o škole a domově mládeže. Zde jsou uvedeny i telefonické a e-mailové kontakty pro osobní a písemné jednání s uchazeči a zákonnými zástupci. Po přijetí žáka do domova mládeže je zajištění školských služeb ubytování a stravování upraveno smlouvou o ubytování se splátkovým kalendářem.

Při umísťování žáků do jednotlivých pokojů je dle možností respektován výběr spolubydlících na základě vlastního přání žáků nebo zákonných zástupců.

Ukončení pobytu žáka v domově mládeže v průběhu školního roku je na základě:

- písemné žádosti zákonného zástupce nezletilého žáka nebo zletilého žáka a studenta
- neplacení předepsaných plateb daných smlouvou o ubytování či poskytování školských
- služeb,
- zanechání či ukončení vzdělávání ve střední škole či vyšší odborné škole,
- vyloučení z domova mládeže dle § 31 školského zákona.

Při podmíněném vyloučení a vyloučení z domova mládeže se postupuje ve správním řízení v souladu se školským zákonem a školním řádem v platném znění.

5 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

ŠVP domova mládeže vytváří podmínky pro zpřístupňování vzdělávání nejen z hlediska srovnatelných možností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i z hlediska postupu, jak žáka motivovat a vtáhnout do aktivní účasti na vzdělávání.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z legislativních norem, kterými jsou § 16, odstavec 2 a 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, která v § 3, odstavci 3, řeší počet žáků a studentů vyšších odborných škol se zdravotním postižením ve výchovné skupině v domově mládeže.

Školský zákon jednoznačně stanovuje princip práva na individuální přístup k žákům a ukládá brát ohled na vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Jsou to tedy povinné podmínky vzdělávání. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou ve smyslu školského zákona žáci se zdravotním postižením a zdravotním nebo sociálním znevýhodněním.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je v domově mládeže poskytována individuální péče v rámci jejich potřeb. Při zajištění individuální péče a speciálních potřeb žáka spolupracují vychovatelé se zákonnými zástupci a s výchovným poradce školy vlastní či škol pro žáka kmenových. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním souvisí především se znalostí rodinného zázemí žáků. Sociálním znevýhodněním se dle školského zákona rozumí rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, v postavení azylantů, imigranti atd. U těchto žáků se může jednat o rizikové chování, nízký zájem o vzdělávání, předčasné odchody ze vzdělávacího procesu a u cizinců nebo příslušníků národnostních menšin atd. lze očekávat i jiné kulturní, náboženské, rodinné a etnické normy a hodnoty. Pedagogičtí pracovníci, ale i ostatní žáci se seznamují se sociálně kulturními zvláštnostmi žáků, aby byli schopni pochopit jejich projevy a problémy a volit vhodné vyučovací metody a společenský přístup k nim. Prostředkem pro zvýšení aktivity ve vzdělávání je motivace k učení a pozitivní klima ve škole i v domově mládeže. Zvýšenou pozornost je nutné věnovat prevenci rizikového chování žáků. K prevenci rizikového chování žáků slouží v domově mládeže nabídka volnočasových aktivit.

Výchovná poradkyně školy poskytuje v případě potřeby konzultační hodiny žákům i vychovatelkám DM.

V domově mládeže vychovatelky průběžně identifikují žáky se špatným prospěchem a s riziky neúspěšnosti a podporují je ve vzdělávání (motivace, doučování, pomoc spolužáků). Práce se žáky se sociálně znevýhodněného prostředí spočívá především v jejich motivování k učení a vzdělávání a ke školní úspěšnosti prostřednictvím diferencovaného, individuálního přístupu všech pedagogických pracovníků domova mládeže.

Vzdělávání mimořádně nadaných a talentovaných žáků

Podpora mimořádně nadaných a talentovaných žáků je dána §17 školského zákona. Individuální přístup k talentovaným a nadaným žákům je žádoucí nejen pro žáky samotné, ale má zásadní význam i pro společnost. Mezi mimořádně nadané žáky nepatří pouze žáci s

mimořádnými schopnostmi uměleckými i pohybovými, ale i žáci s mimořádně vysokou úrovní výkonu ve všech nebo pouze v určitých oblastech vzdělávání, projevující se vysokou motivací, cílevědomostí a kreativitou. Mimořádně nadaní žáci se projevují jako výrazné osobnosti, mohou mít ale problémy v komunikaci, v sebehodnocení, jsou často citliví na kritiku a hodnocení druhých. Ve vzdělávání je vhodné využívat náročnější metody a postupy, problémové a projektové vyučování, samostudium, práci s ITC aj. Žáci by měli být vhodně zapojováni do týmové práce. Problémem je identifikace nadaných žáků, zvláště těch intelektově nadaných a je to především úkolem školy. Intelektově nadané žáky je třeba motivovat k zapojování do zájmových útvarů, podíl na vytváření webových stránek, účast na příležitostných akcích, zapojování do žákovských projektů, účasti v přehlídkách a soutěžích, kde je důležitou součástí i získání veřejného ocenění jejich úspěchů.

6 Materiální podmínky vzdělávání

Materiální podmínky zahrnují prostorové a materiální vybavení školy a domova mládeže využívané pro domov mládeže a vhodné pro realizaci ŠVP domova mládeže.

ŠVP domova mládeže vychází z aktuálních prostorových a materiálních podmínek, ale zdůrazňuje i plánované vybavování, obměňování a doplňování nábytkem, moderními vzdělávacími didaktickými pomůckami, moderními prostředky ICT, sportovním nářadím, vybavením kluboven tak, aby bylo možné úspěšně realizovat plánované výchovné a vzdělávací strategie, činnosti a aktivity z obsahu ŠVP domova mládeže, aby se prostředí a vybavení domova mládeže stávalo pro žáky stále atraktivnější, aktivizující a motivující.

Materiální a prostorové vybavení domova mládeže

Vybavení domova mládeže vychází z vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

Domov mládeže je zařazen do I. kategorie, má dobré podmínky pro vzdělávání, odpočinek a volný čas žáků.

Žáci jsou ubytováni v dvoulůžkových pokojích s univerzálním prostorovým a materiálním vybavením.

Každý žák má v domově mládeže toto vybavení:

- lůžko s úložným prostorem, lůžkoviny, deka, polštář,
- pracovní stůl, židle, lampička
- skříň, polička, skříňka

Každý pokoj je vybaven žaluziemi v plastových oknech.

V každém podlaží je kuchyňka s varnou konvicí, mikrovlnnou troubou, ledničkou a nádobím, klubovna s televizí s digitálním příjmem. Pro vlastníky osobního počítače je možnost využití bezdrátového WiFi internetového připojení.

V každém podlaží je vychovatelna s univerzálním vybavením a zázemím pro vychovatele (WC, sprcha, umyvadlo) a sklad.

Zařizovací předměty odpovídají charakteru domova mládeže, jsou funkční a udržovatelné.

Výměna ložního prádla se provádí jednou za 14 dní, v případě potřeby ihned (viz harmonogram výměny ložního prádla).

Pro přípravu na vyučování a volný čas je kromě pokojů v každém podlaží domova mládeže klubovna. Klubovny jsou vybaveny křesílky, konferenčními stoly a televizí. Pro přípravu na vyučování i volný čas mohou ubytovaní využívat také čajovnu domova mládeže.

Po relaxaci a zvýšení fyzické kondice žáků slouží plně vybavená posilovna, k dispozici je také stůl na stolní tenis, stolní fotbal, šipky a kulečnický stůl. K dispozici je též venkovní hřiště.

Žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení se zařízeními, případné škody uhradí na základě Vnitřního řádu domova mládeže. Žáci jsou vedeni k efektivní sebeobslužné činnosti a každodennímu úklidu pokojů. Za kontrolu pořádku pokojů odpovídají vychovatelky. Jedenkrát týdně probíhá ve výchovné skupině generální úklid s následnou kontrolou přítomných vychovatelek.

7 Personální podmínky vzdělávání

Personální podmínky vzdělávání zásadně ovlivňují naplňování ŠVP domova mládeže a výsledky vzdělávání žáků. Kvalitní výchovnou a vzdělávací činnost zajišťují v ŠVP domova mládeže kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci. Pro personální zajištění výchovně vzdělávací oblasti jsou rozhodující ustanovení zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, který stanoví kvalifikaci a předpoklady pro výkon činnosti pedagogické pracovníka:

- plná způsobilost k právním úkonům
- odborná kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost
- bezúhonnost
- zdravotní způsobilost
- schopnost prokázat znalost českého jazyka

Pedagogičtí pracovníci a ostatní pracovníci domova mládeže se dále řídí vyhláškou č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřizovaných MŠMT, krajem, obcí nebo dobrovolným svazem obcí, ve znění pozdějších předpisů.

Pedagogickými pracovníky v domově mládeže jsou vychovatelky, které řídí odpovědný zástupce ředitele. Počet vychovatelek je dán počtem ubytovaných žáků a studentů. Všichni pedagogičtí pracovníci domova mládeže jsou odborně a pedagogicky způsobilí.

Na základě zákona o pedagogických pracovnících a nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, stanovuje ředitel školy každoročně rozsah přímé pedagogické činnosti pro pedagogické pracovníky výchovy mimo vyučování a domova mládeže. Přímá pedagogická činnost vychovatele domova mládeže je dlouhodobě stanovena na 32 hodin týdně.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Vedení školy a domova mládeže klade velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků, vzdělávání je zaměřeno na oblast tvorby a implementace ŠVP domova mládeže, řízení pedagogických pracovníků, školskou a obecnou legislativu, na metodiku osobního rozvoje pedagogických pracovníků v problematice prevence rizikového chování žáků, vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a požární ochrany a v oblasti jejich specializace při vedení zájmového útvaru.

Pedagogičtí pracovníci využívají udělené studijní volno dle § 24, odstavce 7, zákona o pedagogických pracovnících, k samostudiu a vzdělávání, dle studijního zájmu pedagogického pracovníka a dle potřeb. Plán vzdělávání vychovatelů je obsažen v ročním plánu činnosti domova mládeže.

Hodnocení dalšího vzdělávání v konkrétním školním roce je součástí výroční zprávy školy za daný školní rok.

8 Ekonomické podmínky vzdělávání

Finanční zabezpečení činnosti domova mládeže je zajišťováno zřizovatelem formou příspěvku na provoz, pro který je každoročně stanoven normativ na ubytovaného a stravovaného žáka. Druhým finančním zdrojem pro financování činnosti domova mládeže je doplňková činnost školy, na které se domov mládeže velmi významně podílí. Dominantní doplňkovou činností domova mládeže je komerční ubytování a stravování. Třetím zdrojem financování jsou případně dotační programy nebo sponzorské dary

Výše úplaty za školské služby ubytování je v souladu s § 5 vyhlášky MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Domov mládeže je pro stanovení výše úplaty zařazen do I. kategorie. Výši úplaty za ubytování žáků v domově mládeže stanovuje ředitel školy s přihlédnutím k vybavení domova a k úrovni poskytovaných služeb.

Výše úplaty za školské služby stravování je v souladu s § 5 vyhlášky MŠMT č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

9 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární prevence

Povinnost domova mládeže a školní jídelny jako školského zařízení zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků vyplývá zejména z ustanovení § 29 školského zákona. V ŠVP domova mládeže je proto zakotvena povinnost vychovatelů domova mládeže prokazatelně poskytovat žákům informace k zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví a o požární ochraně. Žáci prokazatelně stvrdí svým podpisem, že informacím porozuměli. V domově mládeže se vytváří podmínky pro zdravý fyzický i psychický vývoj žáka, zdravý životní styl a pro předcházení vzniku rizikového chování žáků. Při vzdělávání a poskytování školských služeb se přihlíží k základním fyziologickým potřebám žáků.

Důležitými dokumenty v oblasti BOZ jsou:

- školský zákon, § 29, odstavec 1, 2 a 3,
- vyhláška MŠMT č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů žáků a studentů, ve znění pozdějších předpisů,
- Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti o ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 37014/2005-25,
- Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 20 006/2007-51.
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. 24 246/2008-6.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví a požární prevence v ŠVP domova mládeže popisují, jakým způsobem je zajištěna bezpečnost a ochrana zdraví žáků při činnosti i

odpočinku, jakým způsobem jsou žáci vedeni k dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků a požární prevenci, tj. osvojení si těchto kompetencí.

Cílem výchovného a vzdělávacího pedagogického působení je žák odpovědný za své chování a způsob života v míře odpovídající a přiměřené jeho věku a schopnostem. Problematika bezpečnosti a ochrany a zdraví žáků úzce souvisí se vzděláváním ke zdraví, s prevencí šikany a dalšího rizikového chování žáků. Výchova ke správnému zdravotnímu stylu žáků je nedílnou součástí výchovy a vzdělávání. Žák by se měl chovat v domově mládeže obezřetně a dbát o své zdraví. Nedílnou součástí výchovy ke správnému životnímu stylu je i správná výživa žáků, zde se uplatňuje i skladba stravy žáků ze strany školní jídelny.

Podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví žáků, hygienu a požární prevenci:

- seznámení žáků s Vnitřním řádem domova mládeže a školní jídelny
- nezávadný stav objektů a zařízení a jejich údržba, pravidelná technická kontrola a revize,
- zlepšování vzdělávacího prostředí dle požadavků hygienických předpisů,
- prokazatelné seznámení žáků o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech,
- ochrana žáků před násilím, šikanou, včetně kyberšikany a zneužívání sociálních sítí
- k zesměšňování a napadání jiných osob, agresivitou a jinými negativními jevy,
- vytváření prostředí a vzdělávacích podmínek podporujících zdraví a zdravý životní styl (vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody),
- vhodný režim s dostatkem relaxace a pohybových aktivit dané skladbou činností,
- vhodný studijní, stravovací a pitný režim,
- bezpečné a hygienické prostředí v prostorách DM v souladu s platnými bezpečnostními,
- požárními a hygienickými normami (odpovídající osvětlení, teplo, čistota, větrání, hlučnost, nábytek atd.),
- prevencí žáků před úrazy,
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, poskytování první pomoci
- kompetence vychovatelů v oblasti první pomoci a BOZ

V domově mládeže budou průběžně vyhledávána a zhodnocována bezpečnostní rizika (technická, organizační, výchovná), vyplývající ze vzdělávací činnosti a provozu domova mládeže. Následně budou přijímána opatření k prevenci rizik. V domově mládeže bude zajišťována nejen bezpečnost žáků fyzická, ale i psychosociální.

Podmínky pro psychosociální bezpečnost žáků:

- vytváření klidného prostředí a příznivého sociálního klimatu v domově mládeže – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, empatie, uznání, spolupráce a pomoc druhým žákům, sounáležitost s domovem mládeže,

- respekt k potřebám žáka a jeho osobním problémům,
- výchovná a vzdělávací činnost vycházející ze zájmů žáka, sledování všestranného rozvoje žáka a jeho prospěchu,
- věková přiměřenost a motivující hodnocení,
- respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s jeho individuálními možnostmi,
- ochrana žáků před rizikovým chováním, násilím, šikanou,
- spoluúčast (participace) žáků na životě domova mládeže, účast v žákovské samosprávě domova mládeže,
- budování komunity žáků na principu svobody, odpovědnosti, spravedlnosti, spolupráce a na dodržování společných pravidel,
- informovanost žáků i zákonných zástupců o činnosti domova mládeže.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany jsou zakotveny ve Vnitřním řádu domova mládeže.

Žáci, kteří jsou ubytováni v domově mládeže, jsou prokazatelně seznámeni s předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany při zahájení ubytování v domově mládeže.

Rovněž v zájmových útvarech jsou žáci vedoucím zájmového útvaru prokazatelně seznámeni s předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany pro zájmový útvar před zahájením jeho činnosti. Stanovena je osnova poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví, hygieny a požární ochrany pro zájmové útvary. Za proškolení a porušení žáků zodpovídá vedoucí skupiny nebo vedoucí zájmového útvaru

Všechny úrazy žáků jsou vedeny v Knize úrazů, která je uložena ve vrátnici DM, následně ihned nahlášeny formou záznamu o úraze odpovědnému pracovníkovi školy, v postupu je respektována vyhláška MŠMT č.64/2005 Sb., o evidenci úrazů žáků a studentů, v platném znění. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, požární ochrany a hygienických předpisů, je důležité, rovněž velmi důležité je formální prokázání, že byla učiněna veškerá opatření k minimalizaci úrazů. O úraze nezletilého žáka podá domov mládeže bez zbytečného odkladu nahlášení jeho zákonnému zástupci. O přijatých opatřeních v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, požární ochrany a hygienických předpisů se vede příslušná dokumentace.

Možná rizika v domově mládeže

- rizika vyplývající ze sportovní činnosti (zájmové útvary, turnaje atd.)
- rizika vyplývající z chování žáků, včetně šikany, kyberšikany, agresivity žáků, komunikace na sociálních sítích
- rizika kouření v prostorách domova mládeže, včetně rizik z požárního hlediska
- rizika při návratu žáků z vycházek pod vlivem návykových látek
- rizika v období nočního klidu v domově mládeže
- rizika z pobytu žáků v domově mládeže v dopoledních hodinách a v době obědové přestávky
- rizika z používání nedovolených elektrospotřebičů v domově mládeže
- rizika při pobytu žáků ve společných prostorách domova mládeže a školní jídelně
- zdravotní riziko z vydávané stravy atd.

K těmto rizikům domov mládeže přijímá průběžně opatření:

- výchovná (dodržování Vnitřního řádu DM)
- organizační (namátkové kontroly žáků po návratu z vycházek, zda nejsou pod vlivem návykových látek, ke kterým je nutný předcházející souhlas zákonných zástupců)
- zvýšená pozornost vychovatelky při noční službě
- kontroly domova mládeže v dopoledních a nočních hodinách
- pedagogický dozor ve školní jídelně a ve společných prostorách domova mládeže (žáci se musí chovat v souladu s bezpečnostními a hygienickými předpisy)
- technická (odstranění závad, pravidelné technické kontroly a revize)
- dodržování vnitřních směrnic ředitele školy atd.

10 Spolupráce se sociálními partnery

Spolupráce domova mládeže se zákonnými zástupci

- dny otevřených dveří školy včetně domova mládeže,
- informační dopisy (při zahájení ubytování, informace o provozu domova mládeže),
- webové stránky školy – domov mládeže a volnočasové aktivity,
- e-mailové a telefonické kontakty.

Spolupráce domova mládeže se sociálními partnery a rozvíjení partnerských vztahů

- spolupráce s obecně prospěšnou společností při VOŠ, SPŠ a SOŠ Strakonice (podpora volnočasových aktivit)
- spolupráce s Policií ČR a Městskou policií
- spolupráce s Okresním muzeem ve Strakonících (účast na akcích pořádaných muzeem)
- spolupráce se Šmidingerovou knihovnou (zájem o literaturu, účast na akcích pořádaných knihovnou)
- spolupráce se zřizovatelem školy (dotační programy)
- spolupráce s městem Strakonice (účast na akcích pořádaných městem)
- spolupráce s kuželkářským klubem Strakonice
- spolupráce s psím útlukem města Strakonice
- spolupráce s kojeneckým ústavem města Strakonice

11 Závěrečná ustanovení

Školní vzdělávací program Domova mládeže Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Střední odborná škola řemesel a služeb, Strakonice, Zvolenská 934 byl zpracován dle § 3 až 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a předpisy souvisejícími za společné účasti vedení školy, pedagogických pracovníků domova mládeže a vedením školní jídelny

Aktualizováno dne 31. srpna 2024

Účinnost dne 1. září 2024

Zpracovala: Mgr. Klára Dunovská, ZŘ pro DM, s kolektivem vychovatelů

Aktualizovala: Mgr. Klára Dunovská, ZŘ pro DM

Schválil: Ing. Miloslav Pileček ředitel VOŠ, SPŠ a SOŠ Strakonice

Ve Strakonicích, dne 1. 9. 2022